

UNS DIES D'ESTIU

UNES VACANCES

UN VIATGE

PER LES MUNTANYES I LA COSTA OEST

DELS

ESTATS UNITS D'AMÈRICA

AGOST - SETEMBRE DE 1.996

Dates : Sortida, 18-08-96
Tornada, 08-09-96

Components : Katia Germés, Miquel Martín, Roger Martín, i Pere Espinet. (UEC d'horta. UE de Vic i CET)

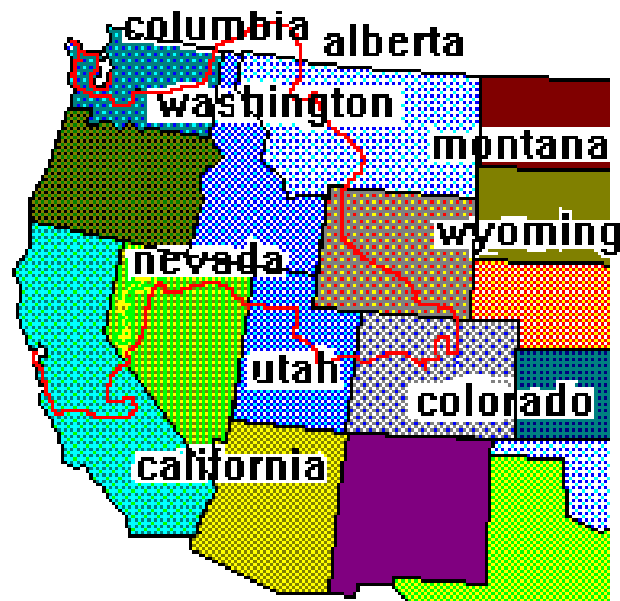
Resum diari de les 22 etapes en què es va realitzar el viatge.

Per a cada jornada s'indica el número de l'etapa, data, i dia de la setmana. Seguit del punt de sortida i l'arribada.

Al recorregut s'explica les principals poblacions o punts d'interès característics de cada itinerari. El números entre guions indiquen la carretera que vàrem agafar. Quan es tracta del nom d'un estat o país està en majúscules.

Vàrem anar de Seattle fins a San Francisco en cotxe llogat, començant per l'estat de Washington. A Canadà, passàrem per la Columbia Britànica i Alberta. Tornant a entrar als Estats Units seguirem per Montana, Wyoming, Colorado, Utah, Nevada, fins arribar a Califòrnia.

Visitàrem els parcs nacionals del Mount Olímpic i Mount Rainier a Washington. El Waterton Park al Canadà, i el seu veí el Glacier Park a Montana. Yellowstone i Grand Teton a Wyoming. Rocky Mountains a Colorado. I Yosemite i Sequoia Park a Califòrnia.

Per dormir quasi bé sempre férem servir els motels excepte algunes nits. Una al refugi del Camp Muir a 3.100 metres d'alçada enmig de les geleres en el nostre intent de fer el Mount Rainier. Dues nit en tenda. La primera a Mapple Creek, al Mount Rainier National Park, i l'altra al Grebe Lake a Yellowstone. I dues nits especials l'una a les "cabins" d'Allenspark a Colorado, i la segona a Yosemite en una mena de càmping de xavol·les.

A part de l'assalt frustrat al Mount Rainier, assolírem quatre cims de més de 4.000 metres : El Longs Peak, el Mount Lincoln, el Mount Cameron i el Mount Bross. A més en Miquel, la Katia i en Roger pujaren el Lady Washington a la vora del Longs Peak. Tots aquest cims els vàrem fer a Colorado.

D'animals en llibertat en poguérem contemplar de moltes espècies : bisons, ants, óssos negres, cérvols, antílops, coiots, cabres blanques de les rocalloses, balenes, colibrís, esquiroles terrestres i arboris, gossets de les prades, marmotes, pikas, perdius nivals, àligues, esparvers, ànecs, cignes, pelicans, agrons, bluebirds,....

El nombre d'espècies vegetals , concretament d'arbres, foren nombroses. Una gran varietat de coníferes, entre elles les grans sequoies.

Els paisatges i bioclims foren variats. Des de les zones d'alta muntanya amb geleres i tundra, fins a espessos i humits boscos de taigà, acabant al bosc mediterrani de Califòrnia. La gran prada, deserts, i sabanes. Àrees d'aiguamolls, platges, i conreus.

Petites i belles ciutats provincianes com Livingstone o Elko. Pobles agrícoles i ramaders com Ritzville o Dubois. Reserves índies com les dels Peus Negres, els Mackah, els Arapahoes, els Shoshones o els Paiutes.

Grans aglomeracions urbanes com Seatle, Denver o San Francisco, amb gratacels i boniques zones residencials.

O altres ciutats més a la mida de l'home com Olimpia a Washington. I l'estranya gran capital del desert, Salt Lake City.

Encara que nosaltres som gent de muntanya, es podria dir que aquest viatge ha estat més que res una llarga passejada. Més semblant a una "road movie" que no pas a una expedició. És cert que de muntanya en hem fet una mica, no ens en podíem estar. Però el que veritablement m'ha enriquit personalment és l'anar trobant-nos amb personatges, llocs i situacions. No vaig pas prendre notes durant les vacances. Ha estat després que en la tranquil·litat del meu allunyament riojà, he anat endreçant la documentació que vaig anar arreplegant durant aquells dies, tant amb la intenció de preservar el record, com per si aquesta mena de diari pot ser d'utilitat a algú que vulgui provar una experiència semblant.

1 er dia, 18-08 diumenge. Barcelona - Seatle.

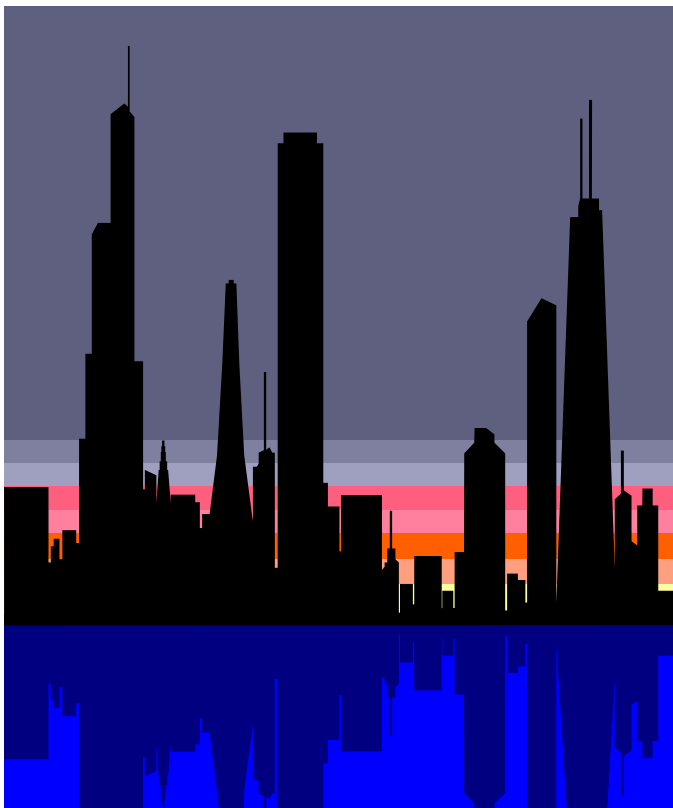
Recorregut : Seatle - 5 - Des Moines

Dia de viatge amb avió.

Sortírem de Barcelona a les 9 del matí. Vaig arribar a Seatle a quarts de 10 del vespre, havent-hi d'afegir les 8 hores de diferència que hi ha entre les dues ciutats.

Primer de Barcelona a Londres, amb en Miquel, la Katia i en Roger. Passant per sobre el Pirineu es podia distingir l'Aneto amb la seva gelera, el Monte Perdido, el Vignemale, fins i tot el negre Balaitus. Són les muntanyes de casa.

De Londres a San Francisco vaig anar-hi tot sol. Sobrevolàrem Grenlàndia, on poguérem observar les immenses masses de gel.

I després de més d'onze hores de vol aterràrem a San Francisco, i tornem-hi cap a Seatle. Aquell tros no vaig poder veure gairebé res doncs de seguida es va fer de nit. Allà m'esperaven la resta de "l'expedició". Els de la British ens havien extraviat un parell de maletes i van dir que arribarien en el vol de l'endemà, "segurament" ?, i que allò era normal. Nosaltres però no n'estàvem massa convençuts. Només ens restava esperar.

Va haver-hi una mica d'embolic per llogar el cotxe. Assumpte de validesa de les targes de crèdit. Problemes de idioma. Vàrem agafar l'autopista i trobàrem el nostre primer motel als afores de Seatle.

2 on dia, 19-08 dilluns. Seattle - Port Angeles.

Recorregut : Seattle - 5 - Tacoma - 16 - Port Orchard - 3 - Port Gamble - 104 - 101 - Sequim - Port Angeles - 101 - Crescent Lake - 101 - Port Angeles.

Com que havíem de fer temps fins a la tarda per esperar les maletes, anàrem a donar un volt per Seattle. És una ciutat maca i neta, com la majoria de les ciutats que vàrem visitar. Gratacels que no caben a la màquina de retratar !. El meu primer contacte amb el món del EUA. Aquí tot és a l'engròs.

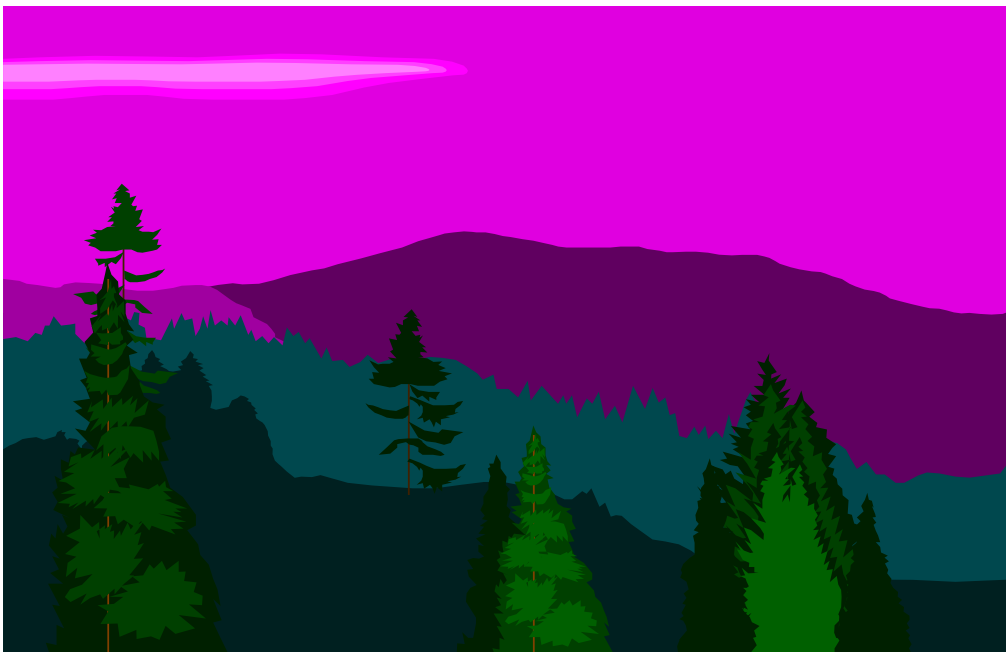
Visitàrem una mena de zona comercial a la vora del port. Molt curiosa. Era feta de fusta i amb un laberint d'escalas i passadissos a diferents nivells. Botigues d'espècies donaven olor i color a l'ambient.

A la tarda per fi tinguérem les maletes. Ens va fer l'efecte de que aquest de la British no ho tenen gaire organitzat això. I sense entretenir-nos més vàrem poder carregar tots els trastos i començar el nostre periple americà. Teníem ja ganes d'engegar.

Anàrem vorejant la península de l'Olimpic resseguint la costa nord. El mar estava quiet doncs ens trobàvem dintre de la badia de Vancouver, i la seva illa protegeix aquelles aigües dels embats del Pacífic.

A mida que et vas endinsant a la península, els boscos de coníferes es van fent més extensos, més espessos i més alts, i et comences a fer una idea de la dimensió que tenen les coses en aquest país.

Al vespre seguïrem viatge fins a l'entrada del parc del Mount Olímpic. Vàrem anar a una àrea de "lodge" al Crescent Lake, on hi havia una mena de xalet i uns bungalows que tenien una pinta molt acollidora. Com que no hi havia lloc per dormir, vàrem haver de recular fins a Port Angeles.

3 er dia, 20-08 dimarts. Port Angeles - Aberdeen.

Recorregut : Port Angeles - 112 - Pysth - Sekiu - Neah Bay - Arch a wat - Cape Flattery - 112 - Clallam Bay - 113 - Sappho - 101 - Forks - Hoh Rain Forest visitor center - trail pel bosc - 101 - Kalaloch beach - Queets - Amanda park - Quinault lake - Hoquiam - 109 - Aberdeen.

Per començar visitarem la punta NO de la península, al cap Flagerty, on hi ha una reserva del indis Mackah. Els indis del Pacífic pertanyen a la cultura del tòtems, no així els indis de les planes, els que surten normalment a les pel·lícules. Ens remullarem els peus a la platja. Els avets de Douglas i les prades amb aiguamolls, com les que aquí es poden trobar a uns 2.000 metres d'alçada, allà arriben a tocar al mar. És una platja molt plana. Absolutament deserta. Feia massa fresca per banyar-se.

A la tarda entrarem al parc i anarem al Visitor Center del "Temperate Raining Forest". Fèrem un petit "Trail" de dues hores per la vall del riu Hoh. És un bosc ple de falgueres, molses, i líquens que s'enfilen pels arbres. Tot és verd, tupit, i salvatge. Els arbres enormes. El riu que baixa del Mount Olympic és impetuós i net, amb un llit prou ample per encabir-hi les avingudes a les èpoques de desgel.

En un primer moment havíem parlat de la possibilitat d'anar a fer el cim de l'Olimpic. En el mapa es veu que no és massa alt, 2.428 m. Però la realitat del terreny és que només per a la aproximació hi has d'esmerçar un parell de dies. A més malgrat la modèstia de la seva alçada té un sistema de geleres molt desenvolupat. En aquesta zona hi plou i hi neva molt. De l'ordre dels 5.000 litres l'any. Que cauen principalment en forma de neu, a les alçades. El curt estiu no la pot fondre i les geleres adquireixen dimensions alpines. El cims són escarpats, i en les ressenyes indiquen que no són tècnicament fàcils.

Continuarem amb cotxe i pararem a la platja de Kalaloch, on els troncs de grans coníferes s'apilotaven al llarg de la línia de màxima alçada de les mareas. Un cartell t'avisa de que no et passegis per la platja en cas de temporal perquè les onades et poden tirar un tronc al cap. Està il·lustrat amb un dibuix.

Al vespre sortirem del parc. Boscos immensos, arbres encara més alts, carreteres desertes. Era l'aperitiu del que seria el nostre paisatge d'ara endavant. L'ambient aquí era fresc i humit. Al matí havien passat quatre gotes, però el temps anava estabilitzant-se.

4 art. dia, 21-08 dimecres. Aberdeen - Mapple Creek.

Recorregut : Aberdeen - 12 - 8 - Olympia -510 - Yelm - McKenna - 702 - 161 - Eatonville - 7 - Alder - Elbe - 706 - Long Mire - Paradise - Box canyon - Trail fins a Mapple Creek.

Sortírem d'Aberdeen envoltats en una boira vigatana. Més endavant però va escampar. Al matí visitàrem Olympia, la capital de l'estat. És una ciutat no massa gran, amb jardins molt ben cuidats. No s'hi veuen gratacles. Entràrem en una llibreria de llibre de segona mà que tenien de tot. Un diccionari espanyol- angles, llibres de muntanya... Tot a preus francament regalats.

El nostre primer esmorzar americà el prenguérem a un bar d'Olimpia. És un plat únic però quedés tip. Quan demanes un ou ferrat o un bistec t'atabalen amb preguntes. L'ou com el vol "scrambled" o "sunnyside" ?, i les patates com "french" o "hushbrowns" ?... i el pa blanc o negre ?,... torrat o sense torrar?.. i la salsa ? En afí que te'n veus un bull per poder entendre el que et volen dir. De mica en mica però vàrem anar controlant la situació, i al cap d'uns dies vàrem ser capaços de demanar allò que volíem.

Tornàrem a tenir problemes amb les targetes de crèdit. En aquest país quan despenges el telèfon el primer que et demanen és : com penses pagar ?. Per fi un senyor amabilíssim, en veure que no ens en sortíem ens va trucar a Barcelona, i en tenir dificultats per poder saber el preu de la trucada ens la va pagar ell !.

De fet el grau de civisme, simpatia, amabilitat, senzillesa, ganes d'ajudar, i bona fe de la gent, va ser una de les coses que més em va copsar. Especialment en aquests estats del nord, i a les zones camperoles de l'interior. Califòrnia ja va ser una altra història. L'única cosa que no comprenen gaire és que tu tens feines per entendre l'anglès, i parlen a tota velocitat sense intentar vocalitzar o anar més a poc a poc.

Després ens dirigírem cap al parc del Mount Rainier (4.392 m.). És un antic volcà apagat, i conserva perfectament la seva forma cònica. Es veu de lluny, destacant per damunt de la resta de muntanyes de la zona. Coberta de geleres, blanca, gegant.

Ens informàrem al Paradise visitor center. Es troba a uns 1.600 metres d'alçada. El lloc és preciós, llacs i boscos d'aquestes coníferes punxegudes tan típiques del nord-oest americà. Hi abunden les pícees glauques. Aquí les veiem sovint als jardins amb el seu característic to blavós.

Aquest lloc té el rècord mundial d'innivació en una sola temporada. La 71-72 hi varen caure 28,5 metres de neu. Si fa no fa. Ho dic perquè un dels problemes que teníem era el de la conversió constant de magnituds. Milles per kilòmetres, peus per metres, centímetres per polsades, dòlars per pessetes, gallons per litres. Vaja que estàvem sempre amb la calculadora als dits. Be doncs continuant, deia que cada any de promig cauen uns 15 metres de neu. Hi ha un hotel de tres plantes amb portes exteriors a cada una d'elles per poder accedir a l'edifici en funció del gruix de la neu. Malgrat això la carretera d'accés diuen que està sempre oberta.

Vàrem dormir a Mapple Creek en tenda de campanya. Per acampar has d'obtenir el permís dels rangers, que és gratuït. Ells t'indiquen on pots plantar la tenda.

Els rangers és la policia de les zones rurals. A més dintre del parcs naturals també fan tasques informatives i de preservació de la natura.

Les places d'acampada son numerades. Hi arribes després de caminar una horeta de fort desnivell baixant fins al riu Stevens Creek, des de Box Canyon. El bosc és molt espès, i el torrent s'engorja entre roques de granit. Al lloc d'acampada hi havia 4 ó 5 places per a tendes normals, una plaça per a tenda col·lectiva, i una mena de comuna sense parets ni sostre. No s'hi podia fer foc sinó portaves fognonet. Només hi havia una altra tenda.

5 è dia, 22-08 dijous. Mapple Creek - Camp Muir.

Recorregut : Mapple Creek - Box canyon - 706 - Paradise (1.600 m.) - Ascensió al Camp Muir (3.100 m.)

S'obté el permís per pujar al Mount Rainier a la oficina dels rangers de Paradise. Costa 15 \$ per persona, que has de dipositar en una bústia. Et demanen quin equipament portes, i també el currículum muntanyenc del cap de colla. El qüestionari és intensiu : piolet, grampons, corda, nusos prussik, fogonet, sac, arnés, claus de gel, banderetes de senyalització, escala, casc, menjar, aigua, pastilles potabilitzadores. La veritat és que et desanimen una mica, i et fan anar carregat com un burro. També et donen una bossa blava per si has d'anar de ventre durant el trajecte. Hi ha serveis a dalt i a baix, però entremig si vols anar a cagar, amb perdó, ho has d'arreglar en aquella bosseta i te l'has d'endur, i dipositar el seu contingut al servei més pròxim quan hi arribis. No ho vàrem utilitzar pas.

A dalt hi ha un refugi lliure on no es pot reservar plaça. Està en bon estat. Vàrem pujar carregats amb les tendes i molta aigua. No dúiem fogonet i a dalt no hi ha cap font. De fet no hi ha cap font enlloc dels Estats Units. És a dir cap font natural que no estigui connectada a una xarxa d'aigua potabilitzada. Amb això hi tenen molta mania, i s'esgarrifen de que puguis agafar aigua d'un torrent per beure, si no l'has tractada prèviament amb les pastilletes reglamentaries. Viuen una mica "esterilitzats" aquella gent. Aquest excés de zel es degut a que a les aigües continentals de nord-americà hi habita una ameba que pot resultar letal si t'infecta el fetge. Nosaltres però en aquells moments no ho sabíem, i ho veiem tot una mica massa exagerat.

Vàrem trigar unes 6 hores per fer 1.500 m de desnivell. Primer puges per un sistema de camins enquitranats, molt costeruts. Després el camí esdevé de terra. Molt ben fressat amb escales de troncs, i pedres alineades per marcar les vores. Ningú no surt del camí. Està prohibit, doncs t'avisen que les prades alpines són una formació vegetal molt delicada, i el que triga centenars d'anys en formar-se es pot destruir en un moment. El respecte per la natura és absolut. No veus un paper a terra, ni una burilla. Ningú crida. El comportament dels visitants és exemplar.

A partir dels 2.200 m. la neu era contínua, però no s'enfonsava. Bufava un vent fresquet. La vista del Mount Rainier i les seves geleres és espectacular. Com que al refugi hi havia places lliures, dormirem allà a dintre, i passarem de plantar la tenda sobre la neu. És una edificació senzilla, amb dues lliteres de fusta amb capacitat per una vintena de persones. També hi ha unes altres dues cabanes, una per als guies i l'altra per al seus clients. Aquests així no han de pujar tan carregats.

Feia fred. Portava el sac d'estiu i no vaig dormir gens. Lluny, cap al sud, es veien els altres volcans gegantins que sobresurten per damunt del modestos cims de la serralada de les Cascades. El Mount Adams (3.752 m.), i als confins de Califòrnia el Mount Shasta (4.316 m). També s'observa no massa lluny el con destruït del Saint Helens, que va petar fa pocs anys, arrasant tot al seu voltant amb un núvol letal de cendra i gasos.

Més amunt del Camp Muir s'observa la traça única que s'endinsa per una gelera força esquerdada, i s'amaga darrera un ressalt rocós per anar a cercar l'itinerari de pujada per la cara, més aviat est, del cim.

6 è dia, 23-08 divendres. Camp Muir - Ritzville.

Recorregut : Camp Muir - Paradise - 706 - Ohanapecos - 123 - 12 - White Pass (1.380 m.) - Rimrock lake - 410 - Naches - Yakima - 97 - sortida 110 - 90 - Vantage - Riu Columbia - sortida 221 - Ritzville.

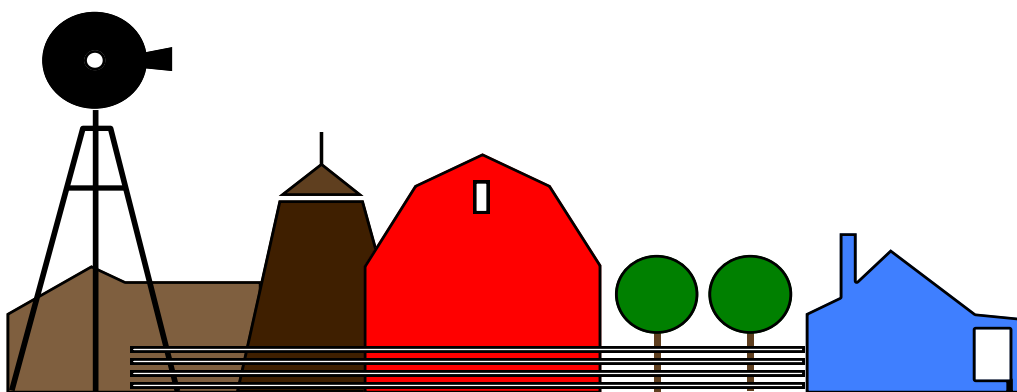
El dia abans arribarem molt cansats i ens havíem de llevar a les dotze de la nit per fer els 1.200 m. que ens restaven. No ens veiérem en cor de continuar. No anàvem preparats amb el material adequat. Ens hauria calgut portar fogonet per fondre neu, i disposar de un dia més per poder recuperar forces i pujar. Per això també hauríem d'haver dut més menjar. En definitiva que la logística no era adient per fer aquest cim. Les dimensions del qual ens sorprengueren. És com si haguéssim volgut fer el Mont Blanc sense els refugis.

Als EUA no existeix una xarxa de refugis com a Europa, i per accedir a qualsevol cim has de muntar una "expedició". Tot està lluny, i no hi ha infraestructura per a facilitar l'estada dels muntanyencs. La cosa encara es troba en un estat força virginal, i les teories conservacionistes del moment fa que no es vulgui incórrer en els errors que s'han produït en aquests temes, al vell continent. Ells han començat més tard, i es poden aprofitar de la nostra experiència per fer-ho més bé. És a dir que allà no hi han tantes comoditats per fer muntanya, i resulta molt més dur del que hom es pot pensar.

Dormirem fins a les 9 de matí, i tirarem avall. La baixada tampoc no és "moco de pavo", amb el pes que traginàvem.

Altra cop en cotxe vàrem sortir del parc pel cantó de llevant. Encara s'han de travessar uns quants kilòmetres de boscos i cims amb petites geleres. Mica en mica però el paisatge es va tornant més sec. Dels avets i pícees, passes als pins, cada cop més escadussers, i al final prada i matolls. Quan arribes a Yakima ja no hi ha arbres. Aleshores comença una gran estepa que més a l'interior es converteix en plana cerealista. A una àrea de l'autopista t'avisen perquè vagis amb compte amb les serps de cascavell !.

Ritzville és un poble camperol on hi ha un nus de comunicacions de trens i carreteres. Una illa enmig d'un mar de blat. Tot és ple de sitges. Els trens de càrrega travessen de nit i el seu xiulet et desperta.

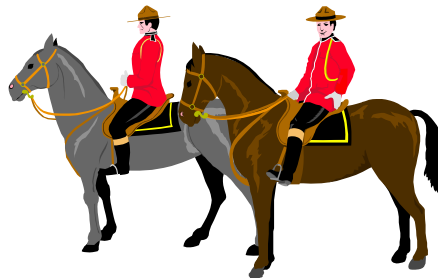

Vàrem sopar en un restaurant que ens va recomanar la dona del motel. Allà hi tastarem els burritos, que són una mena de "fritos" de blat de moro, però més grossos, farcits, i una mica picants. La cambrera era una rosseta que es deia Angie, com la dels Rolling Stones. Al poble no s'hi veia ningú. Carrers amples, cases baixes. Durant el viatge vaig tenir la impressió d'estar sempre al mateix poble. A EUA i al Canadà, tots són iguals.

7 è dia, 24-08 dissabte. Ritzville - Chief Mountain.

Recorregut : Ritzville - 90 - Spokane - 2 - 11 - Usk - 20 - Tiger - Metaline Falls - CANADA, COLUMBIA BRITANICA - Nelway - 3 - Kootenay Pass (1.774mts.) - 3 - Creston - Cranbrook - Jaffray - Fernie - Sparwood - Crowsnest Pass (1.396 m) - ALBERTA - Coleman - 6 - Pincher Creek - Waterton Park - USA, MONTANA - 17 - Chief Mountain junction.

Es tira amunt per la zona de camps de blat, passant per Spokane, on esmorzàrem . Més amunt tornes a trobar boscos de pi, i el paisatge esdevé altra cop subalpí. Segueixes un riu amb nom francès : Pend d'Oreille. Prats, boscos i muntanyes. A l'alçada de Metaline Falls entràrem al Canadà a la regió de la Columbia Britànica. Cada cop les muntanyes es van fent més altes, són els contraforts de les Rocalloses. El bosc és infinit. Pujàrem un coll amb forts desnivells i baixàrem fins a Creston. A les valls hi ha prades on pastura el bestiar i es pot veure algun cérvol. És terra ramadera, i de ranxos.

Continuàrem amunt per la vall de Fernie fins a Sparwood, un poble on hi ha el camió més gran del món, que l'havien fet servir per treballar en unes mines, ara tancades.

Pujàrem el Crownest Pass i entràrem a la regió d'Alberta. Per aquí les muntanyes són escarpades i d'aspecte completament alpí. Quan baixes una mica comences a trobar la gran prada americana que s'estén a llevant de les Rocalloses fins al Missisippí, i del Canadà fins als deserts de Nou Mèxic.

Era una visió esplèndida el contrast entre la plana herbada i el perfil de les Rocalloses amb el sol ponent.

La gran prada és però una plana amb ondulacions, bonys i petites valls. Amb absència pràcticament absoluta d'arbres, només se'n veuen a les fondalades arrecerades. Aquí al hivern ha de ser dur, i el vent hi deu córrer sense aturador. En molts llocs a les vores de les carreteres es veuen tanques de protecció per la neu ventada. És una zona alta i freda on el blat encara no estava madur.

Era fosc quan entràrem altra volta als EUA pel Waterton Park i el Glacier Park a l'estat de Montana. Abans d'arribar a Chief Mountain junction, ja de nit, 4 coiots varen travessar la carretera.

Chief Mountain va ser potser un dels motels més acollidors. Era una família molt trempada. Els avis i una nena petita amb carona trapella i nom sense consonants, que ens va explicar que el dilluns començava el col·legi.

Vàrem menjar una mena de sopa i una pizza congelada però bona. També vàrem provar per primer cop les tires de carn de bou assecada. Ja ho havíem vist en altres botigues i ens havia despertat la curiositat. Es veu que és una menja típica dels primers pioners, i se'n troba arreu dels EUA. N'hi ha de picant i de no tant. És bona i lllaminera. Encara que has d'anar amb compte de no abusar-ne, doncs és un menjar fort.

Un indi alt com un sant pau també ens va explicar el temps que hi feia allà. Deia que al hivern era fred però sec, i que els dies solien ser assolellats. Que la neu no assolia gaire gruix, i que normalment el sol la fonia aviat. Ens va dir que el recorregut que volíem fer era la zona més maca dels EUA. I també ens va recomanar que passéssim per Elko a Nevada, els poble dels pastors bascos, que allà s'hi menjava molt bé.

8 è dia, 25-08 diumenge. Chief Mountain - Livingstone.

Recorregut : Chief Mountain - 89 - St.Mary - Logan Pass (2.026 m.) - West Glacier - 2 - Essex - Browning - 89 - Dupuyer - Great Falls - 89 - Neihart - Kings Hill Pass (2.266 m.) - Lewis & Clark national forest - White Sulphur Springs - 89 - 90 - Livingstone.

A davant del motel hi ha la Chief Mountain, que és una torre escarpada al estil de la Devils Tower de Wyoming. A l'altra banda de la carretera hi havia un pal amb una plataforma on hi niaven una parella de Osprey, que són una mena d'esperverers d'estany. Es veu que són migratoris, que mengen peixos, i que cada any tornen a niar al mateix pal. El van posar al costat del pal de la llum on hi havien niat abans i que era perillós per als ocells, i per a la llum.

Al matí entràrem al Glacier Park i pujàrem a la carretera del Logan Pass que assoleix els 2.025 metres. En aquesta zona els cims amb prou feines sobrepassen dels 3.000 m., però hi ha algunes geleres força desenvolupades. Allà hi veiérem pasturant, a la vora de la carretera, unes quantes cabres blanques de les Rocalloses, també hi abundaven les marmotes.

Al Logan Pass, que és dret com una mala cosa, hi trobàrem molta gent que hi pujava en bicicleta. Es veu que deu ser típic d'anar-hi amb aquest sistema, doncs enlloc més de tot el viatge veiérem tantes bicicletes.

Baixàrem per l'altra cantó del parc i el voltàrem fins a Browning que és la capital de la reserva dels Peus Negres.

L'aspecte de la reserva és força depriment. Tot és ple de ferralla, es veu brut i deixat. En general totes les reserves que vàrem passar estaven en terrenys marginals, que no eren bons per a res. Deserts, alta muntanya, pedres. Totes estan situades lluny de tot arreu. Pobres indis només els varen deixar les engrunes del seu territori.

Al museu de la ciutat s'explica la història dels indis de les planes, i per contra està molt ben cuidat i presentat. A la botiga del museu hi compràrem uns quants records.

Ens varen explicar el significat del filtre dels mals esperits o més ben dit, el caça - somnis. Se'n fan de totes mides i dissenys, i és un estri comú a totes les cultures de les nacions indies. Consisteix bàsicament en un cercle de fusta amb una xarxa de tripes de salmó al mig. Aquest parany l'has de posar a sobre del llit. T'atrapa els mals somnis i només et deixa passar els bons. Les plomes i altres penjolls són accessoris amb finalitats estètiques.

En Miquel va comprar una cinta d'un cantant de country, indi. El que li va vendre deia que era el seu cosí. Vés a saber.

Sortírem de la reserva i vàrem començar a tirar milles cap al sud. Sempre amb les Rocalloses a l'esquerra. Passàrem per Great Falls on el Missouri ja és un riu força gran. Després ens tornàrem a enfilar per una zona molt boscosa fins a un coll més amunt de Neihart. Hi ha estacions d'esquí. Baixant del coll, al Lewis & Clark national forest hi havia un ós negre que estava dret, i intentava saltar una tanca de bestiar. De lluny semblava un homenet rabassut. Encara que vàrem frenar i tirar enrere, l'ós poc a poc s'endinsà altra cop cap dins el bosc i no el vàrem poder observar gaire estona.

I altra cop milles i milles, per unes planes semi - desèrtiques fins arribar a Livingstone. Vàrem anar a sopar a un local prop de l'estació de tren on ens varen atendre una gent molt maca.

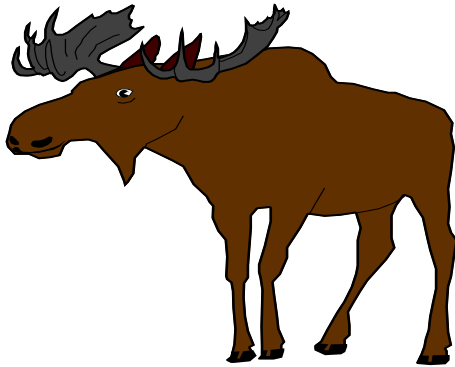
9 è dia, 26-08 dilluns. Livingstone - Grebe Lake.

Recorregut : Livingston - 89 - Jardiner (1.620 m.) - WYOMING - Yellowstone - Petrificat trade - Roset Lodge renga cation - Tornaven Pass (2.700 m.) - Canyon Vilatge - Trail fins al Grebe Lake.

Primer vàrem portar la roba a la bugaderia, i aprofitàrem l'espera per anar fins a correus a tirar unes quantes postals.

De Livingstone que ja està altra cop al peu de muntanyes de més de 3.000 m, ens dirigírem per la vall del riu Yellowstone fins a l'entrada del parc. Aquest costa 10 \$ per cotxe, els altres només cinc. A totes les entrades dels parcs has de pagar aquesta taxa per cotxe. Això et dona dret a una estada de 7 dies. A més et donen el mapa i el diari del parc.

Vàrem anar fins a un lloc on hi havia un tronc d'arbre fossilitzat. A sota, en una zona d'aiguamolls hi mandrejaven una parella d'ants que són aquells gran cèrvids amb les banyes aplanades i barba. No ens hi poguérem acostar gaire doncs el terreny era força enfangat. El to negre de la seva pell i banyes els camuflava enmig de les restes del arbres cremats.

Paràrem en una estació de rangers, on una ranger madureta i seriosa ens va il·lustrar sobre els molts perills que corriem de ser atacats pels óssos si és que volíem anar a acampar per aquells indrets. A més del corresponent full informatiu, ens va donar un llibret i ens feu veure un vídeo. Quan va estar convençuda de que havíem entès quelcom, va esbossar un petit somriure i ens féu el permís. Es deia Colette.

Hi ha dues espècies d'óssos a totes les zones que vàrem visitar. L'ós negre, el més comú, és més juganer i menys agressiu, encara que la seva tiferia el pot convertir en perillós. L'altra és el grizzly. Gros i bru. Pot matar peces de la mida d'un ren. És menys habitual i val més que no te'l trobis. El podem veure sovint en els reportatges d'Alaska, pescant salmons als saltants d'aigua.

Abans d'anar a acampar però, visitàrem la zona de canyó de Yellowstone. La gorja és molt profunda i el riu hi passa bramant, encaixonat més d'un centenar de metres per sota de la vora del cingle. Allà seguírem un trail que baixa fins a tocar l'aigua a la cascada inferior, que és la més impressionant. El cabal del riu és important, i la fressa de la cascada se sent de ben lluny. L'aigua vaporitzada i els colors de les parets de la gorja, donen a l'indret una lluminositat especial. A més, l'hora de la tarda acabava d'ajudar a produir una atmosfera màgica.

Caminàrem fins al Grebe Lake, on hi arribàrem amb el sol ja post. La zona està força cremada, però tot i així té el seu encant. A més els plançons dels pins rebroten per tot arreu i fa pensar que dintre de pocs anys tot tornarà a ser bosc. Al començar el camí hi ha un tauler on t'has de registrar per deixar nota de l'itinerari que vas a fer. Allà t'avisen per enèsima vegada que la zona és freqüentada per óssos.

A l'àrea d'acampada hi estàvem sols. Només hi havia una parella de tendes a l'altra cantó del llac. És un lloc plàcid on es poden veure ànecs i cignes salvatges, a més dels esparvers d'estany fent passades arran d'aigua. A la nit tots pensàvem en els óssos però no se'n va acostar cap. El que sí poguérem veure fou algunes petjades a la vora del llac. Fent però cas a la Colette, penjàrem la teca a la corda que a l'efecte estava situada uns quants metres més enllà de la tenda.

10 è dia, 27-08 dimarts. Grebe Lake - Dubois.

Recorregut : Grebe Lake (2.500 m.) - Norris Basin (2.281 m.) - Madison - Fountain Flat (bisontes) - Old Faithful - Craig Pass (2.558 m.) - Yellowstone Lake - Lewis Lake - Souh entrance (2.099 m.) - Snake River - 89 - Grand Teton National Park - Colter Bay visitor center - Oxbow Bend - Moran junction -26 - Hatched - Togwotee Pass (2.960 m.) - Dubois (2.120 m.).

Ens vàrem llevar abans de sortir el sol. Vaig fer una passejada per la riba del llac, cobert d'una mena de nenúfars. Després tornàrem al cotxe. Continuàrem travessant el parc i vàrem parar a la zona de guèisers de Norris Basin.

Enmig del bosc s'obre una gran clariana de terra blanca on aigua calenta brolla aquí i allà. Hi ha forats de on surten fumaroles sulfuroses que fan força pudor. Hi ha petits guèisers escampats arreu. Alguns de continus. Els altres que esclaten quan els hi sembla i altres que ho fan regularment. És realment un lloc estrany, d'una bellesa inquietant, una mica sinistre i espectral.

Més avall vàrem trobar bisons. Primer un ramat llunyà que prenia el sol a les vores d'un riu amb meandres amagats entre una prada d'herbes altes. Més endavant els vàrem poder veure ben a la vora, amb la seva llana negra i les banyes sortint d'aquell caparrot enorme. El seu aspecte malgrat la tranquil·litat aparent no era pas manyac. Són unes bèsties de mida considerable, i en un dels nombrosos fulls informatius que et donen al parc t'avisaven de què al cap de l'any hi havia més ferits per investides de bisons que no pas per atacs d'ós. Potser és que la gent es confia i s'acosta massa fins arribar a molestar-los. N'hi havia uns quants que pasturaven sense immutar-se gaire per la presència del turistes que com nosaltres els barràvem el pas amb els nostre cotxes, i fent fer fotos i filmant-los.

Per afí el darrer espectacle de Yellowstone, va ser el seu guèiser més famós anomenat Old Faithful. Al seu voltant hi ha muntat tot un complex turístic, això si, fet amb molt de gust i molt ben equipat. Al voltant del guèiser hi ha uns bancs perquè pugués seure. En un cartell t'indiquen l'hora aproximada en que tornarà a haver-hi "actuació". Cada horeta, aproximadament, el guèiser esclata. Primer poquet, i es va enlairant fins a assolir una alçada d'uns trenta metres. Tot plegat dura uns cinc minuts, i val la pena.

Sortint de Yellowstone ens va caure un petit ruixat, i esclataren quatre llamps. Va ser tot el "mal temps" que vàrem tenir en totes les vacances.

De dalt a baix Yellowstone té més de 100 kilòmetres de llargada. Després de veure un grapat de llacs, cascades, boscos, prades i muntanyes, s'entra sense solució de continuïtat al parc del Grand Teton.

A l'altre cantó d'un gran llac s'aixeca sobtadament una serralada escarpada i tacada de geleres. El cim més alt assoleix els 4.197 metres. El dia no era massa bo, i els cims estaven una mica tapats per la tempesta. És una regió que es pot veure en varies pel·lícules de l'oest. A Shane (Raíces profundas) de

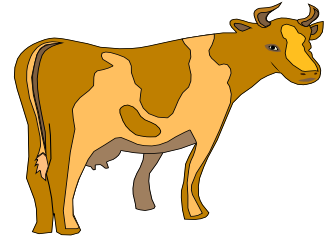
l'Alan Ladd per exemple. Allà només hi vàrem estar de passada. Al Visitor Center hi havia una mostra d'artesanía índia. Compràrem quatre coses a un Cheyenne que es deia Sol Ixent. El seu nom sonava bastant semblant a com ho faria dit en la nostra llengua. Firmava en jeroglífic, amb un sol sortint entre dues muntanyes. A en Miquel li va dedicar una cinta de música de flauta, interpretada per ell.

Més enllà tornàrem a pujar fins a un coll de quasi tres mil metres. Tot bosc, i bosc, i bosc... Baixant del coll es passa per unes muntanyes d'aspecte dolomític, i s'arriba a Dubois, a la vall del riu Wind. Un poble agradable al límit entre la prada i les muntanyes.

11 è dia, 28-08 dimecres. Dubois - Laramie.

Recorregut : Dubois - 26 - pista forestal - Trail Lake (2.300 m.) - Trail fins al Louise Lake (2.700 m.) - 26 - Crowheart - 287 - Fort Washakie (reserva dels Arapahoes) - Lander - Jeffrey City - Muddy gap (1.915 m.) - Rawlins - 80 - Elk Mountain - Laramie.

Ens vàrem dirigir per una pista forestal que arriba una mica més amunt del llac Trail. Hi férem una caminada de més d'una hora fins al Louise Lake. El lloc és maco i no hi havia ningú més. Al fons, tancant la vall es veien el cims de les muntanyes del Riu Wind. Són cims d'uns 4.000 metres amb petites geleres. Per anar-hi però, queden lluny.

Al llac, en contra dels meus principis pel que fa a l'aigua freda, vàrem fer una bona nedada. Hi havia una mena de "balsa" construïda amb quatre fustes, que ens va permetre de fer una mica de navegació.

Un tronc de pi caigut travessava d'un cantó a l'altra del llac, i un esquirol el feia servir per venir a buscar les llaminadures que li donàvem i emportar-se-les cap al seu cau.

Tornat amb el cotxe vàrem veure un grup d'antílops que llepaven unes pedres que vàrem suposar que deuriem tenir sal.

Després altra cop milles i milles travessant la reserva dels Shoshones i els Arapahoes. Però no hi vàrem parar. Més endavant el paisatge va variant entre prada, estepa i desert, segons si pugues o baixes una mica. Val a dir però que des de que entràrem al Canadà en cap moment vàrem baixar dels 1.500 metres, fins que deixàrem Colorado.

Volíem anar a dormir a un poble que es deia Elk Mountain, però no hi havia res, i en un casalot que posava hotel, ens va sortir una dona gran que va dir que estava ple. ? . Semblava la casa de Psicosis. Així és que vàrem haver de continuar, ja de nit, fins a Laramie. Allà un altre avi no ens va acceptar un bitllet de 100 \$ per que deia que era fals ?.

Férem un bon sopar. Sempre que sopes et donen una sopa que ja va inclosa amb el plat, encara que no la demanis. En vàrem tastar de molt bones.

12 è dia, 29-08 dijous. Laramie - Allenspark.

Recorregut : Laramie (2.196 m.) - Medicine Bow (2.648 m.) - Cheyenne - 25 - COLORADO - Denver - 70 - Idaho Springs - 72 - Nederland - 119 - Boulder - 7 - Allenspark (2.760 m.).

De Laramie la carretera es tornar a enfilars cap a un altiplà amb arbres esparsos i unes formacions rocoses ben curioses. El matí estava emboirat.

Després baixes cap a Cheyenne, la capital de Wyoming. No ens hi aturarem i vàrem continuar per una plana agrícola, fins a Denver.

Denver és una gran ciutat, amb un downtown ple de gratacels, i uns voltants amb carrers i cases enjardinats molt bonics. Vàrem comprar llibres per informar-nos sobre les muntanyes de la zona. Hi ha molta bibliografia, i botigues bones d'esports de muntanya.

Ens vàrem embolicar una mica per arribar al lloc on volíem dormir, doncs el mapa que ens havien donat a l'oficina d'informació era bastant inexacte. Un automobilista molt trempat ens va indicar el bon camí, i ens regalà el seu mapa.

Aquí abans d'arribar a les Rocalloses et trobes en una zona de bosc espès, i valls petites i encaixonades d'una orientació caòtica.

Per afí però poguérem trobar lloc per dormir en unes "Cabins" a Allenspark, on un Home molt xerriaire ens va fer la ressenya del cim que volíem fer l'endemà, el Longs Peak. Va dir que era senzill, que no calia corda, però que la seva dona no hi gosava pujar. Que calia sortir d'hora per no veure's sorprès per les tempestes de la tarda.

Per sopar vàrem anar a Fernscliff on un senyor cap pelat d'ascendència italiana ens va fer un sopar de pasta casolana que picava com un dimoni. A més va abocar un plat d'aquesta pasta a sobre en Miquel, i per compensar ens va regalar una pizza amb gust d'all.

13 è dia, 30-08 divendres. Allenspark - Allenspark.

Recorregut : Allenspark - 7 - Longs Peak ràngers station (2.881 m.) - Ascensió al Longs Peak (4.345 m.) - 7 - Allenspark.

A les sis del matí, encara fosc, començàvem a caminar després d'inscriure'ns al Register Trail de l'estació de ràngers del Longs Peak. Tothom ja ens havia passat al davant. Hi havia gent que havia començat a pujar a les 2. Em fa l'efecte que no cal, doncs pujant de nit et perds part de la bellesa del paisatge. Per assolir el pic no calen més de 5 hores.

El camí és ben fressat. Primer puja fort fent llaçades dins del bosc. Quan arribes a l'estatge dels prats alpins, la pendent es suavitzta fins a Boulderfield. Allà hi comença una tartera de grans blocs que arriba fins al coll del Keyhole, on hi ha un petit refugi per cas d'emergència. A partir d'aquí s'inicia un flanqueig una mica penjat per la vessant oest. En alguns punts hi ha alguns ferros per assegurar el pas. El corriol, senyalat amb cercles de pintura, et mena al mig d'una canal de pedra descomposta que s'anomena "the trough". Es puja fent ziga-zagues fins a un coll. Abans d'aquest coll però hi ha un petit mur on es presenta la dificultat tècnica més alta de tot el recorregut. Una paret d'uns 10 metres de granet molt segur i amb bones preses (3°). Després un altre flanqueig anomenat "the narrows" espectacular però segur, que travessa la cara sud fins a un pas de 2° on es torna a canviar de vessant (SE). En aquest punt hi comença una altra canal que es diu "the homestrech", ampla de granet compacte i noble (1°), i que sense problemes et porta fins al cim. A dalt és una gran tartera plana, on les marmotes i els esquiroles, refiats, et donen la benvinguda.

Malgrat ser un 4.000, no has de tocar neu. Només hi ha alguna petita glacera i algunes congestes, als indrets més obacs.

El Longs és un dels cims més famosos dels EUA. Molta gent hi va a fer muntanya. Alguns no massa equipats (espartenyas). Aquell dia més de 100 persones vàrem fer el cim. La seva cara est té una paret vertical on hi ha obertes moltes vies d'escalada.

El dia era una mica ennuvolat però sense amenaçar pluja. Va anar bé doncs així ens vàrem estalviar una bona solejada. D'aigua se'n troba fins arribar al Boulderfield. Allà es pot acampar, amb permís del ràngers, doncs estem dintre el parc de les Rocky Mountains.

Baixant en Miquel, la Katia i en Roger van anar a fer el cim del Lady Washintong (4.007 mts), doncs la Katia i en Roger no havien arribat a dalt del Longs i tenien ganes de completar un 4.000.

Vàrem tornar a dormir a les cabins d'Allenspark. Són unes casetes de fusta molt maques i acollidores. A dintre hi ha cuina i bany. No resulta gaire car, uns 75 \$ per nit per quatre persones.

14 è dia, 31-08 dissabte. Allenspark - Fairplay.

Recorregut : Allenspark - 7 - Estes Park - 34 - Lava Cliff Pass (3.713 m.) - Grand lake (2.550 m.) - Lake Granby - 34 - Granby - 40 - Fraser - Winter Park - Berthoud Pass (3.468 m.) - Empire - 70 - Loveland Pass (3.675 m.) - Silverthorne - Frisco - 9 - Breckenridge - Hoosier Pass (3.537 m.) - Alma - Fairplay

Primer anàrem a l'entrada nord del parc nacional a Estes Park. És un indret maco però molt urbanitzat. Allà agafàrem una carretera que puja fins més amunt de 3.700 metres. Hi ha una ample panoràmica cap a les muntanyes del "Front Range", que és com s'anomena aquesta part de les Rocalloses.

És una regió d'orografia asimètrica. Pel cantó de ponent són suaus llocs, i en canvi per la banda de llevant hi ha parets dretes i algunes minses geleres amagades. Segurament això es deu al vent dominant, de ponent, que acumula la neu a la banda de sotavent.

Pujant ens vàrem parar en un mirador on els esquirois i els ocells et venien a menjar a la mà. Eren esquirois terrestres. Aquest bestiar és absolutament comú a totes les zones per on vàrem passar. I a tot arreu són confiats i s'acosten per veure què els dones per endrapar.

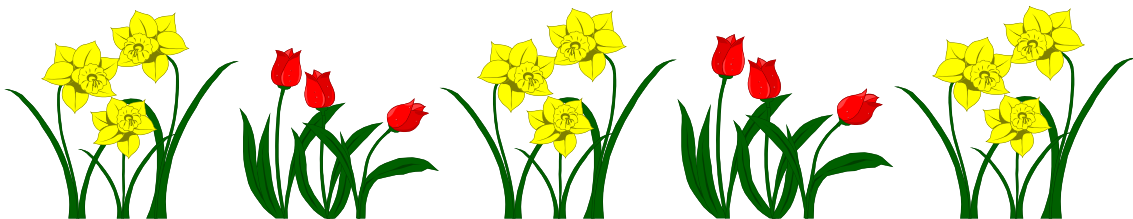
A l'altre cantó del coll es travessa la divisòria continental d'aigües. Les que van cap al Pacífic i les que van cap a l'Atlàntic. Allà hi neix el Colorado. Vàrem dinar a Grand Lake en un restaurant on una polonesa ens va aconsellar un bon menjar de la seva terra.

A la tarda teníem la intenció de fer l'aproximació per a l'endemà anar a pujar uns altres 4.000, anomenats Greys i Torreys. Però la carretera d'accés no era gaire bona i decidírem deixar-ho estar i anar cap a un altra banda.

Passàrem per Breckenridge, que és un poble molt turístic, i molt ben arreglat. Estació d'esquí que arriba més amunt dels 4.000 metres. Gent de peles. Donàrem un volt i continuàrem, passant el coll del Hoosier Pass fins arribar a Fairplay.

L'hotel era de conya, rònc i tronat, però amb caràcter. L'home de la recepció ens va dir que només li quedava una habitació. Estàvem al cap de setmana del dia de treball, que era dilluns, i amb tres dies de festa tot era ple. Ens va avisar de que si trobàvem alguna cosa malament que li ho diguéssim. El cert és que després de veure l'habitació si haguéssim hagut de fer una llista del que estava malament encara ara hi seríem. Vàrem engegar un ventilador que anava incorporat a la làmpada del sostre. I tan bon punt va començar a girar es va carregar la làmpada, i si no l'aturem baixa el sostre. Els capçals del llit eren de nyigui nyogui. Si no tocaves res, no estava malament el conjunt. Més tard, a la nit, un xiulet que esclatava amb una regularitat inquietant, no ens deixava dormir. Finalment vàrem descobrir que es tractava de l'alarma antiincendis que hi havia penjada al sostre, i que avisava de què s'acabava la pila.

A sopar hi vàrem anar a un bar a la vora de l'hotel, on amb bona música de Dire Straits ens vàrem atipar de pizza. Era un local amb ambient vaquer : barrets texans, i no hi faltava la rossa a la barra buscant guerra.

15 è dia, 01-09 diumenge. Fairplay - Glenwood Springs.

Recorregut : Fairplay - 9 - Pista forestal a Quartzville (3.400 m.) - Ascensió al Mount Lincoln (4.354 m.) - Mount Cameron (4.345 m.) - Mount Bross (4.319 m.) - retorn a la 9 - Breckenridge - Frisco - 70 - Vail - Avon - Glenwood Springs.

Ens llevàrem a trenc d'alba i per una pista forestal arribàrem fins a Quartzville. Allà hi deixàrem el cotxe. Per una altra pista començàrem a pujar cap al Mount Lincoln. Hi ha moltes restes de mines abandonades.

La carretera és apta per a 4 x 4, i arriba gairebé fins a dalt. El cim doncs no té cap dificultat. Hi quedaven algunes clapes de neu. Després carenejant passàrem pel Mount Cameron, i el Mount Bross. Tot el recorregut entre els cims és força transitat, doncs molta gent puja pel cantó de darrera, per el Kite Lake.

Baixant una nevada breu però forta ens va deixar emblanquinats. Després ens vàrem embolicar per una tartera costeruda i inestable. Val més baixar pels prats de la dreta de la carena.

Enmig d'uns matolls altíssims em va sortir un cérvol enorme que va fugir espantat.

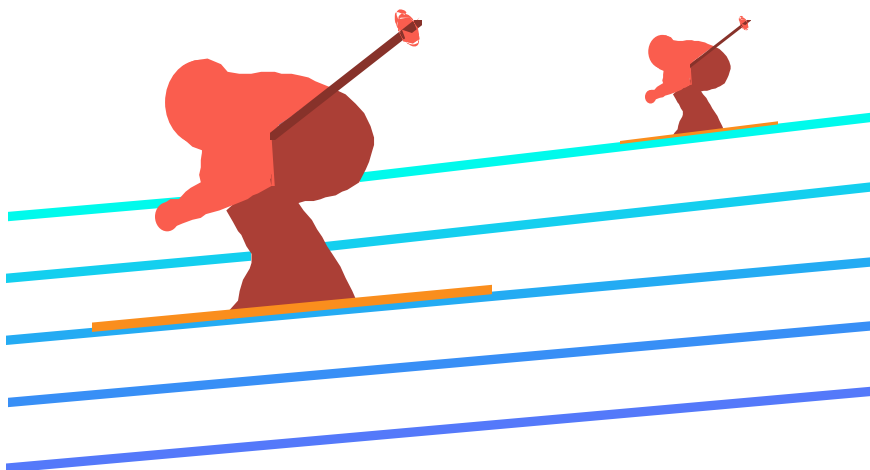
Tot plegat va ser una bona caminada d'unes 7 hores.

Aquesta zona de les Rocalloses s'anomena el "Mosquito Range" hi ha molt cims de 4.000 metres amb un relleu que s'assembla molt al nostre Pirineu oriental. Ha de ser maco de fer-ho al hivern amb esquís.

Aquesta zona de Colorado és molt elevada. Els pobles els trobem fins gairebé els 3.000 metres, i el bosc arriba més amunt dels 3.500. El nivell altitudinal de la vida arbòria va anar pujant a mesura que baixàvem de latitud. A Washington el bosc amb prou feines assolía els 2.000 metres, igual que al nord de Montana. En aquest estat és on vàrem trobar la diferència més important. Vora Neihart el bosc acabava als 2.400 metres. A Yellowstone i en general a Wyoming, ja fregava els 3.000. Aquí a Colorado i a Califòrnia s'enfilava més amunt dels 3.500 metres.

El mateix passava amb la neu. En canvi que a Washington trobaves neu perpetua per sobre dels 2.000 o 2.200 metres. Al nord de Montana estava per sobre dels 2.700 metres. A Wyoming els 4.000 com el Grand Teton o les muntanyes del riu Wind, tenien algunes geleres força maques. A Colorado els pics de més de 4.000 metres només en tenien en indrets molt arraconats. A Califòrnia, en cims de 4.500 metres tan sols s'hi observaven algunes congestes.

A la tarda vàrem agafar la interestate 70 i la seguírem per la vall del Colorado fins a Glenwood Springs, passant per tot un reguitzell d'estacions d'esquí, entre elles la famosa Vail.

16 è dia, 02-09 dilluns. Gleenwod Springs - Wendover.

Recorregut : Glenwood Springs - 70 - Grand Junction - UTAH - 70 - Green River - 6 - Price - Provo - 15 - Salt Lake City - 80 - Wendover, NEVADA.

Etapa de llarg quilometratge.

Es continua baixant per la vall del Colorado passant per a Grand Junction. Una mica més avall ja s'acaben els arbres, i s'entra a Utah i al desert.

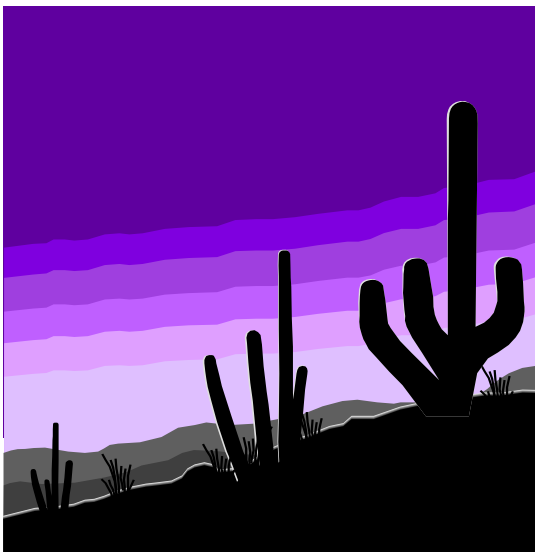
En una benzinera perduda enmig de l'espai, ens van dir que a la banda de darrera hi havia un dels pocs guèisers d'aigua freda de la terra. El fenomen en qüestió és degut a l'erupció d'uns gasos que fan aixecar l'aigua. L'indret estava molt abandonat. Després d'esperar una bona estona a raig de sol, el guèiser va entrar en acció. Quan s'ha visitat Yellowstone allò sembla de riure. Hi ha fotos de temps enrere en què es veia que la columna d'aigua assolía una alçada considerable. Ara segurament degut a l'acumulació de pòsits minerals, o a què hi ha massa gruix d'aigua a sobre la sortida del guèiser, el cas és que no té prou pressió per pujar gaire amunt, i no s'aixeca més d'un metre.

Més endavant la carretera torna a pujar per passar un coll de muntanya on hi reapareixen les confèeres. Baixant vàrem parar en una àrea de descans on hi havia unes venedores de quincalla de la tribu Navajo. Tenien uns collarets molt macos, i en vaig comprar per a la Mare i les nebodes. Eren unes noies joves i boniques. Pell morena, cabell llarg, ulls ametllats, gest altiu, no reien gaire.

Per afí arribàrem a Salt Lake City. La ciutat és neta, polida, asèptica, i amb grans edificis. Molts d'ells vinculats a l'església mormona.

Passant per un parc públic vàrem trobar-nos amb què començaven un concert de Country. Ho feien molt bé, era dolç i agradable de sentir. Allà asseguts a l'herba s'hi estava a gust, però no ens poguérem esperar a que s'acabés doncs havíem de continuar viatge.

A la riba del Gran Llac Salat vàrem veure pondre's el sol. Esplèndid.

Seguírem per l'autopista, ben recta, es feia fosc i el desert i la nit ens envoltaven. Vàrem sortir a un poble que no existia. Només hi havia un motel sense places. L'indret era prop del lloc on es va aconseguir el rècord del món de velocitat en automòbil. El famós Ocell Blau. Unes fotos ho commemoraven.

Ja de nit arribàrem a Wendover a l'entrada de Nevada. El poble era ple de Casinos. No s'hi veia gaire animació, segurament perquè era la afí del cap de setmana. Els rètols lluminosos feien patxoca.

17 è dia, 03-09 dimarts. Wendover - Lee Vinning.

Recorregut : Wendover - 80 - Wells - Elko - Battle Mountain - Winnemucca - 95 - Fallon - Walker Lake - Hawthorne - 359 - Anchorite Pass (2.337 m.) - CALIFÒRNIA - 167 - Mono Lake - 95 - Lee Vinning.

Aquesta va ser una etapa de carretera i desert. Travessàrem grans planes flanquejades per altes muntanyes. Algunes d'elles, com les Ruby Mountains, amb una mica de neu doncs voltaven els 4.000 metres. Tots els pobles tenen casinos : Wells, Battle Mountain, Elko, Fallon..., ens trobem a l'estat del joc legal.

Per dinar ens aturàrem a Elko que és un poble fundat per pastors d'ovelles bascos. En un parc públic hi ha un frontó amb la paret exterior pintada. Al mural es pot veure l'arbre de Gernika amb un basc amb la txapela a la mà. Els noms bascos hi són presents. Es veu que cada any hi fan un festival de tradicions i danses basques. Vàrem dinar en un restaurant també basc, encara que el menjar no ho era pas. L'amo ens va dir que havia nascut al "pueblo más pequeño de Bizkaia". N'havia marxat per no fer el servei militar i haver de servir a en Franco.

A la tarda continuàrem travessant deserts, amb alguns oasis de verdor on s'hi assentava la població. A molts llocs hi havia la lletra de la inicial del poble en grans dimensions escrita a la muntanya més propera.

Hi ha trams de desert on la sal cobreix la superfície i el terra és ben blanc. Son restes d'antics llacs que ara s'han assecat.

A Fallon entràrem a fer un guaito a una sala de joc, i després vàrem anar a prendre una cervesa al local on tenien la més freda del poble (de cervesa). Aquí hi ha una base d'avions de la marina. Més endavant vorejarem el Walker Lake, i passarem per la reserva dels Païutes. Més avall, un poble on també hi ha un dipòsit de municions de l'exèrcit. Mirant el mapa es veu que a Nevada i a altres estats desèrtics hi ha moltes zones militars que es fan servir com a camps de tir de l'aviació, o com a àrees de proves d'armament.

Després d'aquest darrer poble la carretera fa cap al est. Es va enfilant i es comencen a trobar alzines, preludi de que ens estem acostant a la mediterrània Califòrnia. Es passa un coll i comences a baixar amb la visió de la Sierra Nevada com a teló de fons. De neu però no se'n veu gaire.

Quan entres a Califòrnia la carretera esdevé una recta llarguíssima d'uns 20 km, fa baixada i de mica en mica et va acostant al Mono Lake, i al mur que forma la serralada. Quan arribarem al poble ja era fosc.

En un motel que l'atenien uns mexicans amb pinta d'espavilats, trobàrem lloc per dormir. Un deia que volia venir a Espanya a buscar una dona per casar-se.

A l'hora de sopar ens va passar una anècdota curiosa. Ja havíem sortit del restaurant i voltàvem per allà a fora. Aleshores va sortir l'amo del local per demanar-nos si es que no havíem quedat contents amb la cambrera. Es veu que allà has de deixar una propina obligatòria que va apuntada en un racó de la nota. Nosaltres no ens hi havíem fixat. Si no la deixes és una mostra de descortesia, o vol dir que no has quedat satisfet amb el servei. La quantitat resulta abusiva, doncs representa un 15% del valor del sopar. Ens varen dir que això es feia a tot el país. Però nosaltres ja feia dues setmanes que hi voltàvem i a enlloc ens ho havien demanat. Vàrem pensar que potser ens volien prendre el pèl, i no ho vàrem pagar. Més tard, comentant-ho amb d'altra gent vàrem saber que en determinats estats, sí que és habitual, però no a tot arreu.

18 è dia, 04-09 dimecres. Lee Vinning - Yosemite.

Recorregut : Lee Vinning - 120 - Tioga Pass (3.031 m.) - Tenaya Lake - Tuolumne Grove, trail fins a les sequoies - 41 - Yosemite Valley visitor center.

Yosemite és a tocar del poble. Feia un dia una mica gris i fresc. L'entrada pel cantó de ponent va pujant per una vall alpina fins arribar a un coll on hi ha la barrera dels rangers.

La zona semblava el Pirineu, amb un pins de la classe del pi negre, estanys, i roca de granit. Els cims però estaven tapats. En començar a baixar vàrem anar trobant el paisatge més típic de Yosemite, amb aquelles grans llosses de pedra granítica amb pins. En algunes parets es veien escaladors.

A mesura que vas perdent alçada el bosc es va tornant més variat i dens, amb cedres, Douglas, pícees i alerç. També es comencen a trobar algunes sequoies. Vàrem parar en un lloc on vàrem caminar un petit trail (1 hora anar i tornar) que conduïa fins a un "grove" de sequoies. Això és un clap on es troben uns quants exemplars d'aquesta espècie. Alguns de grans dimensions. Hi ha troncs caiguts i un de mort però dret que està foradat perquè en altres temps hi devien passar els cotxes per sota. Aquí te'n adones per primer cop de la mida d'aquests gegants del regne vegetal.

Continuàrem baixant per una carretera que serpentejava entremig de roques i boscos fins arribar a la vall del Yosemite. És una canyó de fons pla encaixonat entre parets verticals de granit. A l'esquerra hi ha el famós Capitan, altíssim, i tancant la vall el Half Dome.

El lloc per dormir era una mena de càmping de barraques. Es tracta d'unes construccions fetes amb parets d'adob i sostre de lona, on hi ha unes lliteres amb màrfegues per posar-hi el sac. Estan adossades de dos en dos, i a la banda de fora hi ha una taula i una caixa de ferro per poder posar els queviures protegits de la voracitat dels óssos.

Al costat de la caseta hi passa un riu d'aigües cristal·lines amb una platja de sorra com les del mar. L'aigua era freda però hi férem una nedada a la vora d'un estol d'ànecs salvatges. Els pobres ànecs varen ser víctimes d'una colla de nens, encara més salvatges, que es dedicaven a llençar-los hi rocs des de ambdós cantons del riu. Afortunadament però la punteria dels infants no era gaire bona i no en varen tocar cap. Els ànecs aguantaren estoics fins que se'n cansaren de fer de diana i emprengueren el vol cap a un racó més tranquil. Els nens en quedar-se sense objectiu encetaren una guerra entre els dos bàndols que hi havia a cada riba del riu. Nosaltres vàrem fer com els ànecs, i emprenguérem la retirada. Els rocs petaven a la vora.

A l'hora de dinar vàrem estar en unes taules a la vora d'unes parets on es practicava el boulder. Mentre dinàvem els esquiroles i uns "bluebirds" no paraven de gorrejear a veure què els hi queia. Una "girl" de formes generoses, vestida amb una minifaldilla negra, també jugava a enganyar els esquiroles. Fins que un es va empijar i li va mossegar el dit. Jo també ho hagués fet. S'ho mereixia.

19 è dia, 05-09 dijous. Yosemite - Handford.

Recorregut : Yosemite Valley - 41 - Glacier Point - 41 - Fresno - 180 - Sequoia Park - 198 - Lost Grove, trail- Little Baldy (2.452 m.) - Lodgepole - Sherman Tree - Giant Forest - Moro Rock (2.050 m.), trail - Ash mountain entrance - Lake Kaweah - Visalia - Handford.

De bon matí ens acostàrem a sota la paret del Capitán. Francament és immensa. Aparentment estava buida, però si t'hi anaves fixant, i amb l'ajuda del zoom de la càmera de vídeo, de mica en mica anaves descobrint ara una cordada aquí, una altra allà. Pel cap baix en vàrem poder localitzar unes 5 ó 6.

Abans de sortir del parc pujàrem fins a un lloc anomenat Glacier Point des de on es té una visió espectacular de la vall de Yosemite. Et trobes a la part superior d'una cinglera que s'aixeca un 700 metres per sobre del riu on ens havíem capbussat el dia abans. La vista sobre el Half i les cascades de la part superior de la vall són magnífiques.

Sortint de Yosemite la carretera baixa i baixa, i el bosc de coníferes es va tornant bosc mediterrani d'alzines. Fins que s'arriba a la plana californiana vora de Fresno, una comarca agrícola amb palmeres, tarongers, vinya i horta. Hi ha vinyes que estan desenvolupades de manera que semblen arbres fruiters. Es veu una zona rica.

Ens tornàrem a enfilar altra cop cap a la muntanya i tornàrem a trobar el canvi de vegetació. Quan s'entra al parc del Kings Canyon i el Sequoia Park, ja torna a ser paisatge subalpí.

Paràrem a visitar un parell de "groves" de sequoies encara més grans i més espectaculars que les de Yosemite. Sembles realment un habitant de Liliput enmig d'aquells monstres d'arbres. Monstres en un sentit de mida, no de bellesa, doncs la veritat és que són preciosos. Amb el seu tronc vermell i les capçades amples, llunyanes i verdes.

El General Sherman Tree, diuen que és el ser viu més gran del món. El cartell diu que hi poden haver arbres més alts, d'altres de més vells, i fins i tot de més amples, però que cap cosa viva a la terra té la massa d'aquell arbre d'uns 2.500 anys, 80 metres d'alçada i més 30 metres de diàmetre de base.

En aquest parc poguérem observar un fet curiós : Es veia fum al mig del bosc, com si hi hagués un incendi. Més endavant a la carretera un rètol posava que hi havia un foc controlat i que no calia donar-ne avis. L'explicació és que allà segueixen la norma de deixar cremar els incendis com un fet natural que és bo per a la regeneració del bosc. Només intervenen si es veuen amenaçades vides o propietats. Com que els arbres són tan alts no es veuen afectats. Crema el sotabosc i les sequoies ni se'n assabenten. Diuen que una sequoia durant la seva vida sobreviu a uns 50 incendis. Tenen l'escorça tan gruixuda que no els hi passa res. De tota manera aquesta política els va suposar que fa uns anys se'ls cremés tot Yellowstone, i aleshores es va qüestionar la seva validesa.

A Califòrnia el bosc anava cremant, i es veien petits focs arreu, escampats. Eren però, focs poc virulents i que cremaven els matolls baixos i no s'agafaven a la resta dels arbres. Les altres espècies d'arbres "petits" : avets, cedres, Douglas, etc. assoleixen fàcilment els 50 metres d'alçada.

A l'hora de dinar, a la zona del Visitor Center vàrem tenir la fugaç visita d'un Colibrí. Va ser vist i no vist, però inoblidable.

Més tard anàrem a un altra grup de sequoies on hi ha un tronc caigut foradat perquè hi puguis passar amb el cotxe per sota. I nosaltres amunt i avall per poder retratar-nos ben retratats.

En tots aquests boscos les sequoies no en són ni de bon tros l'espècie dominant. Vas trobant exemplars aïllats, i en alguns indrets alguns rodals on hi són una mica més abundants, o on hi ha un grup característic. Enloc però, formen un bosc exclusiu. Aquí es tracta sempre de "Sequoia-dendron giganteum", la que té la fulla imbricada com la de xiprer, amb el tronc més gruixut i la capçada més ampla. L'altra sequoia, "la Sequoia Sempervivens" és la que té la fulla pectinada com la dels avets. El seu port és més cònic i assoleixen una alçada superior als 100 metres, però són menys gruixudes i "només" viuen uns 2.000 anys. Per contra les que veiérem nosaltres arriben a viure 3.000 anys.

Les que varem veure nosaltres només es localitzen a petites zones de la Sierra Nevada, mentre que les altres ocupen una estreta franja costanera a les vores del Pacífic.

Anàrem fins a la roca del Moro, que és un penyalot de granit on hi pots pujar per unes escales tallades a la roca. Tot plegat força encimbellat. La vista que es veia sobre el fons de les muntanyes de Sierra Nevada era grandiosa malgrat fer un dia una mica encalitzat.

A partir d'aquí es torna a baixar per una carretera recargolada que s'endinsa novament al bosc mediterrani.

Aleshores vàrem tenir una de les trobades més emocionants del viatge. A peu de carretera un exemplar jove d'ós negre badava en direcció a uns turistes que havien parat els cotxes i li feien fotos. Nosaltres vàrem parar just al seu costat. L'ós estava tranquil, amb el seu nas a fregar de la porta del cotxe. El vàrem poder fotografiar i filmar tant com vàrem voler, fins que se'n va cansar de fer de model i va començar a tirar bosc avall. Com que la carretera feia esses el vàrem seguir, i en una àrea d'aparcament que hi havia més enllà, vàrem poder baixar del cotxe i continuar observant-lo amb tota naturalitat. Aleshores aparegué un jeep dels rangers i un d'ells, tot educat, ens va demanar si ja estàvem de filmar i fer fotos. Li vàrem dir que sí, i es va treure una mena de tira rocs de la butxaca i va foragitar l'ós, engegant-li una pedrada, però sense tocar-lo. Es veu que ho fan perquè els óssos no s'amanyaguin i s'acostumin a la gent. Això podria resultar fatal per a ells. De fet ens va fer l'efecte que tota la política d'avisar del perill dels óssos està fet més amb la intenció de protegir els óssos dels homes que no pas a la inversa.

Fosquejava quan entràrem de nou a la plana de Califòrnia, on trobàrem motel a un poble anomenat Handford. El motel estava regentat per una família d'hindús, i a la tele vàrem poder veure com expulsaven a en Zubizarreta doncs estaven trametent el partit entre el València i el Racing de Santander, amb locució mexicana.

20 è dia, 06-09 divendres. Handford - San Bruno.

Recorregut : Handford - 198 - Coalinga - San Lucas - 101 - Kings City - Salinas - 156 - Castroville - 1 - Manresa Beach - Santa Cruz - 17 - San Jose - 101 - San Bruno - 101 - San Francisco - 101 - Golden Gate - Sausalito - San Francisco - 280 - San Bruno

De bon matí ens dirigirem de nou més cap a l'est. Travessàrem la serralada prelitoral. El bosc allà és típicament mediterrani, amb prats agostats i alzines. No hi ha cap poble, amb prou feines algunes cases molt disperses. Podríem dir que es tracta de un paisatge a cavall entre la devesa extremenya i la sabana africana.

Baixàrem a la plana del riu Salinas, emmarcada entre la serralada litoral i la prelitoral. Una altra zona de molta riquesa agrícola, especialment pel que fa a verdures. D'aquí cap la costa, ja més densament poblada.

Vàrem veure al mapa un lloc que s'anomenava Manresa beach, i la curiositat ens va fer adreçar-nos cap allà. A Califòrnia hi ha majoria de toponímia d'origen espanyol i també alguns de catalans doncs els primers colonitzadors varen ser mallorquins que vingueren amb els franciscans del pare Juníper Serra.

La platja estava pràcticament deserta. Només alguns afeccionats que feien surf enfundats en vestits de neoprè. Mentre ens banyàvem poguérem observar, no massa lluny, un grup de balenes del tipus del Cap d'Olla (negres, amb la dorsal llarga i prima) que passaven en direcció cap al sud, expulsant aigua pels seus brolladors, tan característics dels cetacis..

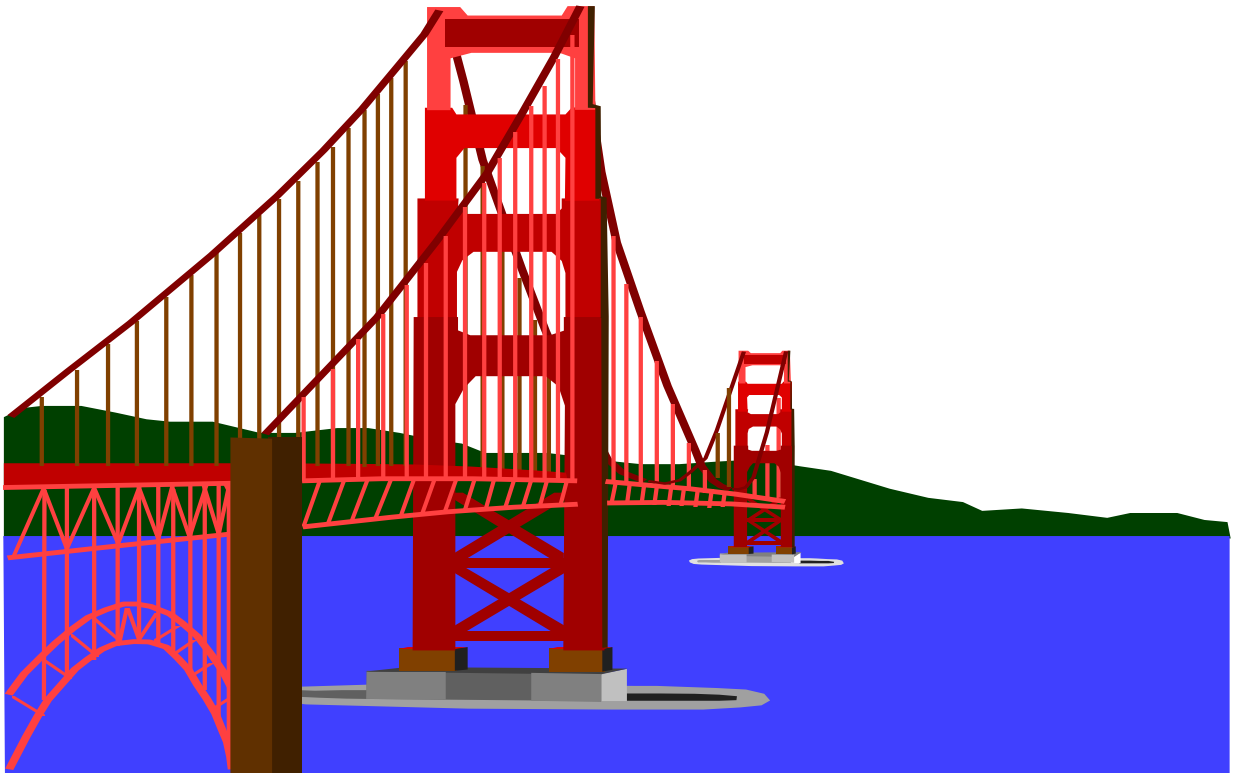

Vàrem nedar una mica, i saltar les onades com la canalla, però malgrat fer sol, l'aigua era freda i no s'hi estava massa bé. Era una platja llarguíssima i molt ample, on pots caminar un bon tros abans no es comença a fer fons.

La de Manresa és una State Beach, o platja pública. Has de pagar al rangers per poder aparcar. La rànger era una noia que es deia Hernández però no parlava pas castellà, deia que els seu avi sí que el parlava.

Després de la remullada continuàrem cap a Santa Cruz, i travessàrem una zona de bosc vers l'interior seguint l'autopista que desemboca a les poblacions de la badia de San Francisco. Seguïrem per l'enteranyina't suburbial de les rodalies fins a San Bruno on en un motel, regit també per hindús, deixàrem els trastos i ens arreglàrem una mica per anar a voltar per San Francisco.

Primer ens dirigírem cap al Golden Gate. El vàrem travessar en cotxe. Francament és molt maco. Una obra d'enginyeria admirable. Tot i que a hores d'ara hi ha un grapat de ponts que travessen la badia, més llargs i més alts que el vell Golden Gate. No vàrem haver de pagar peatge, a les cabines et deixaven passar, no sabem per quina raó.

A l'altra cantó hi ha una bona vista sobre la badia i la ciutat. També es veia l'illa de Alcatraz. A més feia un dia molt bo. Vàrem donar un volt per Sausalito que és un poble costaner on es veu un alt nivell de vida.

San Francisco és francament una ciutat bonica. A part de la zona del downtown, hi predominen les cases de poques plantes, pintades amb colors pastels, predominantment clars, i arreglades a dreta i esquerra d'aquells carrers costeruts que hem vist tantes vegades a la televisió.

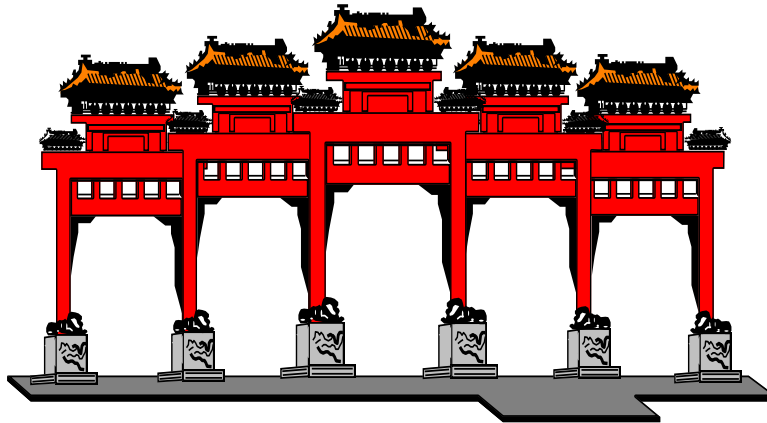
El sopar el férem en un restaurant xinès, en ple Xinatown. Vàrem menjar bé. Una sopa de peix molt bona, i jo vaig menjar unes ostres arrebossades que gairebé no me les vaig poder acabar. Allà ens va tornar a passar el mateix que a Lee Vinning amb la propina. Això que n' havíem deixat una mica. Però realment el servei no havia estat gaire bo. Ens vàrem fer el suc perquè no ens enredessin com a "xinos", i adéu-siau.

Ens vàrem passejar una mica per allà, i francament als carrers hi havia animació. Era divendres al vespre, es veia molta gent. Als bars i a les terrasses es respirava un ambient tranquil i agradable. Res de la sensació d'inseguretat que es palpa a les pel·lícules.

21 è dia, 07-09 dissabte. San Bruno - Avió.

Recorregut : San Bruno - 280 - San Francisco - 101 - Aeroport.

Al matí abans d'anar a l'aeroport tornarem a donar un volt per San Francisco. Ens passejarem pel downtown enmig dels gratacels, i entrarem al Xinatown. El carrers eren plens a vessar. És un barri xinès autèntic. El rètols estan en xinès, el 80 % de la gent que hi trobes són de races asiàtiques. I moltes xinetes !.

Vàrem veure passar un enterrament amb banda de música al davant, estil New Orleans, i tot un seguici de limusines amb gent ben vestida de dol.

Després ja va ser tornar a San Bruno, agafar els trastos, anar cap a l'aeroport, i deixar el cotxe.

Era l'hora de tornar cap a casa. Tot havia anat molt bé però també en tenia ganes. Varen ser uns dies molt actius. Ens llevàvem d'hora i no paràvem de conduir, caminar, retratar, i voltar fins que es feia fosc. Vàrem fer més de 8.000 km amb el cotxe de canvi automàtic. Això sí la conducció ens la vàrem repartir molt i no va fer-se pesat. Però quan vaig tornar a agafar el meu estimat Ibiza, se'm va calar un parell de vegades al semàfors per no treure la marxa.

El cotxe que vàrem llogar era un Buick Century de línia clàssica molt còmode i que no va donar cap problema. A part dels inicials per manca de coneixement del vehicle. En tancar la porta els llums s'apagaven o no, segons alguna regla misteriosa.

Ens envolàrem per damunt de la badia i poguérem veure ben bé la ciutat des de dalt. Prenguérem direcció nord-oest. Quan ja havíem travessat la Sierra Nevada i ens començàvem a endinsar per sobre els deserts de Nevada, es va fer fosc.

22 è dia, 08-09 diumenge. Avió - Barcelona.

No vaig dormir gens. El dia va néixer sobrevolant Grenlàndia. Moltes estones els núvols no ens deixaven veure les geleres.

Entràrem a les illes britàniques per damunt de les verdes terres de les Shetland i Escòcia.

Després, el transbord a Londres. Passàrem per sobre el canal, França, i en arribar al Pirineu ens trobàrem amb unes nuvolades espectaculars. Tot i així poguérem distingir el Carlit, l'estany de Lanós, el Pas de la Casa. Els cumulonimbus creixien més alts que nosaltres, i entre castells de cotó imponents quan vàrem reconèixer Sant Llorenç de Munt sabíem que ja estàvem a sobre el Vallès.

Aterràrem al Prat on ens havien vingut a buscar els parents. A mi la Pilar, l'Andreu i en Jordi. I cap a Vic falta gent.

Aquell vespre vaig anar a sopar a Arbúcies. Els vaig explicar el viatge a la Mare, i als nebots. Fèrem repartiment de regals, i cap a casa a dormir. L'endemà tocava tornar cap a Logroño.

Havien estat unes vacances de debò. En un principi teníem al cap un esberrany del que havia d'ésser l'itinerari i el cert és que el vàrem poder seguir quasi fil per randa.

Poguérem veure moltes coses, i ens en quedaren encara més per veure. El temps ens va acompanyar. És un país enorme, i les belleses naturals són per arreu. Hi ha molta zona quasi inexplorada on encara és possible l'aventura. I per altra banda et trobes en un país super avançat i amb tota mena d'equipaments. La xarxa de motels és d'una utilitat incalculable. A qualsevol hora pots trobar lloc per menjar o per a dormir.

Els preus són molt assequibles. Les autopistes gratuïtes, la benzina més de la meitat més barata que aquí. En definitiva que ens va sortir realment molt econòmic. A mi personalment em va costar el mateix el viatge d'anada i tornada, que els 21 dies d'estada allà. Comptant-hi el menjar, dormir, lloguer del cotxe, benzina, i regals. Segurament això a Europa ens hagués sortit molt més car, i hagués estat molt més difícil de dur a terme, per problemes de logística.

Com a resum es pot dir que és un viatge ple de contrastos. Recomanable. Val la pena. Coneixes un país lluny dels tòpics de les pel·lícules. Tot és molt més senzill, amb la simplicitat d'una bellesa inabastable i canviant que s'estén més enllà dels límits de l'horitzó.

